

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICESCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an — — — — — 40 Lei.
Pe jumătate de an — — — — — 20 Lei.

Apare odată în săptămână:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada EMINESCU Nr. 35.
Telefon pentru oraș și județ Nr. 266.

Sinodul eparhial.

Sinodul eparhial al diecezei noastre a fost convocat de P. S. S. dl. Episcop *Ioan I. Papp* pe Duminica Tomei. Deschiderei sesiunii anului 1922 i-i premerge Sf. liturgie împreună cu invocarea Duhului Sfânt, pontificată de P. S. S. părintele Episcop cu asistența protopopilor: M. Păcățian, I. Georgea, M. Lucuța, Fl. Roxin, F. Mănuilă, T. Vățan, C. Lazar și diaconii I. Cioară și. M. Mihuț.

În cursul Sf. liturgii diaconul M. Mihuț a primit din mâinile P. S. S. darul preoției pentru a păstori pe credincioșii noștri din comuna Păiușeni.

La serviciul divin participă aproape toți deputații sinodali, între cari să remarcă dl. A. Mocionyi marele maestru de vânătoare al M. S. Regelui, dl. Vasile Goldiș fost ministru și alții.

La oarele 12 dnii deputați s'au întrunit în sala festivă a Seminarului diecezan, unde P. S. S. își ține vorba de deschidere a sesiunii sinodale din anul acesta.

Momente mai însemnate în cursul ședințelor, cari să vor publica în mod cronologic, a fost vorba magistrală a dlui Vasile Goldiș ținută în legătură cu raportul senatului școlar, în care vorbire cu dovezi frapante și zdrobitoare arată superioritatea școlii confessionale față de cea de stat.

Marți după masă la oarele 6¹/₂, sinodul s'a exauriat programul de muncă cu care ocazie P. S. S. părintele Episcop în cuvinte bine simțite declară ședințele sinodului eparhială de închise și pune la inimă dlor deputați ca până la anul toți să fie solia de premenire a moravurilor bune în sânul credincioșilor bisericii noastre. La cuvintele P. S. S. răspunde dl. C. Lazar protopopul Hălmașului,

care în numele întregului sinod aduce P. S. S. cele mai afectuoase mulțumiri pentru tactul și iscusnița cu care a condus ședințele sinodului, i-i dorește sănătate și încă mulți ani pentru a conduce naia bisericii noastre. La despărțire toți deputații i-i fac P. S. S. ovații frenetice.

Vorbirea de deschidere a P. S. Sale părintelui Episcop IOAN I. PAPP.

*Hristos a înviat,
Domnilor deputați!*

Am prăznuit înainte cu 8 zile prealuminată înviere a Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, și aceasta sărbătoare a sărbătorilor au prăznuit-o acum cu noi deodată și toate alte neamuri ale lumii creștine.

Astăzi apoi ne-am adunat și noi aici la centrul eparhiei noastre ca să prăznuim pomenirea recăștigării dreptului autonom de a ne conduce noi și prin noi însine destinele bisericii noastre naționale, spre care scop s'au adunat astăzi cu noi deodată la reședințele episcopiei și respective arhiepiscopiei lor și reprezentanții eparhiilor surori din întreaga noastră metropolie ortodoxă română de dincoace de Carpați.

Văzându-Vă astfel și acum adunați și grupați în jurul meu nu numai ca și reprezentanți legali ai bisericii noastre vii, ai clerului și poporului eparhial, ci totodată și ca fii credincioși, tot atâta bărbați devotați binei obștești și în special intereselor bisericii noastre naționale ortodoxe și așezămintelor ei religioase-morale și culturale-economice, Vă întimpin cu toată căldura inimii mele arhieresti și Vă salut cu vestea de bucurie și veselie creștinească „*Hristos a înviat*”.

Agendele de cari avem să ne ocupăm în

actuala sesiune sinodală sunt tot ceea ce s-a statuat adică rapoartele despre activitatea Consistoriului și a organelor sale, cenzurarea socotilor și votarea bugetului, și cu acestea de odată constatarea stării afacerilor noastre bisericești, școlari și fundamentale.

Accentuăm la acest loc, că dintre toate afacerile sulate în rapoartele ce Vă vom prezenta pentru actuala sesiune, cea mai delicată este și acum chestia școlară, și-i delicată prin însuși faptul, că în bugetul pe 1922/23 a Ministeriului Instrucțiunii este luată o poziție de 11,447,291 Lei sub titlul „*pentru statificarea a parte din personalul didactic dela școlile profesionale din Ardeal și Basarabia*”.

Domnilor deputați!

Și până să Vă prezint rapoartele de sub întrebare asupra cărora Vă atrag binevoitoarea atențiune spre-a lua deplină cunoștință despre starea afacerilor noastre bisericești școlare și fundamentale din eparhie, folosesc privilegiul de-a înregistra unul dintre evenimentele abvenite în viața de Stat dela ultima noastră întrunire până astăzi, și anume evenimentul obvenit în familia noastră regală, care eveniment Majestatea Sa gloriosul nostru Rege Ferdinand I. s'a îndurat pre gratios a-l aduce la cunoștință Țării și a Statelor prin Mesagiul de tron ținut la 27 Martie a. c., — cu privilegiul deschiderii parlamentului, — cu următoarele cuvinte de bucurie generală:

„Domnilor senatori,

Domnilor deputați!

Cu o deosebită mulțumire Vă aduc la cunoștință Logodna Iubitei Mele Fiice Maria cu Majestatea Sa Regele Alexandra al Sârbilor, Croaților și Slovenilor”!

Aceasta unire va strânge de sigur și mai mult bunele și tradiționalele legături de pretenie ce ne unesc cu vecinii noștri”, la care, Senatul a dat următorul răspuns: *„Șire! Senatul a primit cu cea mai vie mulțumire știri logodnei Alteței Sale Regale Principesei Maria, preaiubita fiică a Majestății Voastre cu Majestatea Sa Regele Alexandru al Sârbilor, Croaților Slovenilor. El face urările cele mai călduroase pentru fericirea Augusti-*

lor viitori soți și vede în apropiata lor căsătorie o nouă și trainică legătură, care se întărească și mai mult raporturile tradiționale de pretenie dintre celea două popoare vecine”.

Când astfel Majestatea Sa gloriosul nostru suveran dă espreșiune mulțumirei inimei sale părintești și a întregii Sale Familii regale pentru fericitul act de logodire a iubitei Sale fiice; când și reprezentanța legală a Țării se alătură la aceasta mulțumire și face celea mai călduroase urări pentru fericirea Augustilor viitori soți, să folosim și noi privilegiul întrunirii noastre de acum și să ne apropiem și noi de gloriosul Tron al Majestății Sale Ferdinand I. Regele tuturor Românilor și cu omagii de adâncă și necondiționată supunere și de cel mai profund devotament cetățenesc să dăm espreșiune bucuriei, ce a produs în inimile noastre atât norocosul eveniment cât și speranțele legate de el. **(Să trăiască).**

Domnilor deputați!

În cursul timpului dela ultima noastră întrunire în Sinod eparhial a devenit și în eparhia noastră arădană evenimente, cari pentru însemnătatea lor istorică își reclamă eternizarea în analele vieții noastre sinodale și anume:

1. Iurisdicțiunea mea canonică ca episcop al Aradului asupra Consistorului ortodox român oradan și a clerului și a poporului acestui district organizat acum în dieceză independentă de eparhia Aradului, a încetat cu ziua de 19 Sept. (2 Oct.) 1921, când alesul și întăritul episcop pentru aceea dieceză, Preasfințitul frate în Domnul Roman Ciorogariu a fost introdus cu mare solemnitate, prin I. P. Sf. Arhiepiscop și Mitropolit al nostru Dr. Nicolae Bălan în scaunul reînființatei episcopii ort. române din Oradea-Mare.

Invitat și eu, ca și fost episcop al acestei provincii, am participat cu inimă deschisă și cu picioare vesele, nu numai ca să contribuim și personal la solemnitatea mărețului act al instalării unui frate în Domnul, ci și pentru ca să-mi iau rămas bun dela foștii eparhioți, de cari mă leagă suvenirii plăcute nu numai pentru legăturile canonice în cari am stat cu ei și ei cu mine timp de 18 ani, dar și împreju-

rarea, că sunt fiul acelei dieceze, căreia îi poftesc dela prevedință celea mai mănoase progrese pe toate terenele vieții bisericești școlare și culturale economice.

Ating la acest loc, că cuvântul de adio l'am început cu textul unei cântării dela sfințirea apei: „*Acum a sosit vremea care sfințește pe toți*“.

Aceasta cântare cunoscută mie din tinerețe s'a impus rostului buzelor mele cu atât mai vârtos, cu cât o aflam potrivită mărețului act îndeplinit. Și potrivită o aflam pentru că faptele sosise vremea împlinirii dorinței fruntașilor aceluși district, cari în memoriul lor prezentat primului congres național bisericesc întrunit în Sibiu la 1868 a cerut și în cursul deceniilor neîncetat a solicitat reactivarea episcopiei lor istorice.

Mi-am început cuvântul cu aceea cântare și pentru aceea, că prin actul cu dor așteptat și îndeplinit în ziua pomenită s'a dat viață nu numai concluzelor congresuale, prin cari s'a decretat reînființarea acelei episcopii, dar sa sfințit și însași promisiunea Majestății Sale gloriosului nostru Suveran, dată ca răspuns la întimpinarea ce i am făcut la 1919 cu ocaziunea înaltei Sale vizite la Oradea-Mare, la care prilej mi-am luat îndemnul de-ai espune numărul veacurilor, de când aceasta dieceză eră lipsită de episcopul ei propriu și alipită la dieceza Aradului.

(Vezi vorbirea cu carea am deschis Sinodul eparhial din 1921).

Și dismembrarea acestei provincii dela eparhia arădană nu mi-a cauzat nici cea mai mică supărare, și aceasta nu numai din motivul, că apriori îmi dădusem învoirea, — că și așa nu fusese odraslă din triumghiul eparhiei arădane, ci și din acel motiv, că legea admite ori căror filii să devină matră în anumite condițiuni, și districtul Orăzii întrunind condițiunile reperate eră în drept săși ceară dismembrarea dela eparhia Aradului chiar și după legea firii omenesti, că feciorii și fetele preste tot, ori cât de ocrotite să fie sub scutul părinților, ajungând o anumită etate, fiește care dorește să fie de strana sa.

2. În anul espirat sa renovat radical internul bisericii sfinței Mănăstiri H.-Bodrog, a cărei

sfințire am deplinit'o personal și cu mare asistență la praznicul Adormirei Preacuratei Născătoare de Dumnezeu, în prezența unui public numeros, format din credincioșii comunelor învecinate și din pelerinii, cari venisevă din mari îndepărtări la rugăciune și închinare, ca și la izvorul tămăduirii.

3. Vizitații canonice am mai făcut la 1/14 Aug. 1921 în comunele Galșa, Musca și Măderat, în care din urma comună am servit și Sf. liturgia cu asistența numeroasă, dând poporului peste tot înviațiuni și sfaturi de viață creștinească.

4. Se știe, că armata austro-ungară a despoiat peste tot turnurile bisericilor noastre de podoabele lor, și astfel a despoiat și turnurile catedralei de aici de patru clopote în greutate de 4411 kgr., lăsându-i numai unul în greutate de 300 kgr., deci este de înțeles, de ce însemnătate istorică și de ce bucurie și veselie generală a fost pentru eparhiă noastră arădană și pentru credincioșii parohiei centrale de aici ziua Duminecii din 24 Oct. (6 Noemvre) 1921, când clopotele acestei catedrale refăcute fiind, s'au sfințit și turnurilor ei li s'a redat podoabele lor naturali, spre lauda și Mărirea lui Dumnezeu.

5. Se mai știe și aceea, că internului acestei catedrale nu i s'a fost dat nici când podoaba picturii religioase, și că părății și cerimea vărute alb le întunecase praful anilor și fumul luminilor artificiale, iar esteriorul eră deteriorat de dintele timpului în așa măsură încât acestea scăderi interne și externe nu mai aveau farmecul și puterea magnetică de-a înspira credincioșilor îndemnul de participare în proporția numărului lor la sfințele slujbe, ce se săvârșesc în acest Sion, vecinic lăcaș al Măririi lui Dumnezeu.

Este dară de înțeles, că de și mai mare însemnătate istorică de și mai mare și de deosebită bucurie și veselie generală, de adevărată mulțumire și elevare sufletească a fost pentru noi toți ziua Duminecă din 12/25 Dec. 1921, în care biserica noastră catedrală de aici renovată radical în esternal și internul ei, provăzută acum și cu pictura ce-i lipsea dela început, și cu întro ducerea lumini electrice, s'a sfințit și redat destinațiunii ei cu o cere-

monie fără păreche în istoria mitropoliei noastre de dincoaci de Carpați.

Că acest act religios s'a îndeplinit cu asemenea fast, dovadă vie a fost și va rămânea de pomenire pentru toate veacurile faptul, că acest act l'a îndeplinit însuși Inalt Preasfințitul arhiepiscop și mitropolit al nostru Dr. Nicolae Bălan, care, pelângă mine ca și episcopul locului, a mai avut de ajutoriu pe Preasfinții episcopi: Dr. Iosif Tr. Badescu dela Caransebeș, Roman Ciorogariu dela Oradea-Mare și arhiereul Filaret Musta din Caransebeș și apoi protopopii din dieceză.

Spesele cu refacerea clopotelor, cu renovarea și împodobirea acestei biserici s'au acoperit din ajutoriul ce la inițiativa și întervenirea mea directă, solicitată apoi în scris și cu vorba, l'am obținut dela Inaltul nostru Guvern de sub șefia fostului Ministru al cultelor și artelor Octavian Goga.

6. În chestia unificării bisericii adaug spre întregirea raportului Consistorului nostru plenar că, articolul I. al proiectului de organizare a bisericii noastre ortodoxe române sună astfel:

„Biserica autocefală ortodoxă română este biserică dominantă și națională a Statului Român, ea își păstrează unitatea religioasă cu toate bisericile ortodoxe surori”.

După toate acestea rugându-ne și din acest loc, precum ne-am rugat în Sf. biserică Împăratului Cerurilor: ca să verse în mințile și inimile noastre Duhul înțelepciunii și al înțelegerii spre a ne plini și acum chemarea spre lauda și Mărirea numelui Lui și spre binele bisericii noastre ortodoxe naționale române, — declar sesiunea Sinodului nostru eparhial ordinar convocată pe ziua de astăzi de deschisă.

Nr. 960/922.

Tuturor conducătorilor oficiilor parohiale din dieceza Aradului.

Unele dintre cele mai prețioase monumente istorice și de artă ale trecutului nostru le formează modestele biserițe de lemn din multe comune bisericesti.

Adeseori comunele bisericesti, voind aș construi biserici noi, vând, s'au distrug vechea biserică, a cărei importanță istorică — artistică nu o înțeleg. Spre a împedeca acest fapt, la recercarea Comisiunii Monumentelor Istorice Secțiunea pentru Transilvania de sub Nr. 58/922 din 6 Aprilie a. c. și pe baza legii pentru conservarea și restaurarea monumentelor istorice din 1919 (publicată în Monitorul Oficial Nr. 83 din 29 Iulie 1919), prin acesta dispunem, ca pe viitor comitetele parohiale să nu încuviinteze sub nici un motiv înstrăinarea s'au dărmarea vechilor biserici înainte de a fi cerut prin acest Consistor avizul Comisiunii suspomenite, punându-li-se în vedere, că la aceasta sunt obligați prin dispozițiile legii mai sus pomenite.

Arad, la 6/19 April 1922.

Ioan J. Bapp m. p.,
Episcop.

Cea din urmă săptămână a lui Isus

(Urmare și Fine.)

Miercuri în 12 Nisan, Sanhedrinul (sinodul ovesc) hotărăște arestarea imediată a lui Isus. Fiindcă Paștele, cari începeau în anul acela Vineri sara, hotărârea, ca să opereze înainte de sărbători. Arestarea era hotărâtă, deci pentru ziua a doua, pe Joi, în 13 Nisan Isus era popular, deci hotărârea fiindcă se temeau de o răscoală — ca să nu pună mâna pe el în templu, ci de ai spiona obiceiurile și a-l prinde în vr'un loc întunecos. La aceasta căutară o unealtă, pe care o aflară în persoana lui Iuda din Keriot numit Iuda Iscarioteanul. Nefericitul acesta pentru motive cu neputință de a-le lămuri, trădă pe învățătorul lui, făcu excesul de ticăloșie — însărcinându-se a conduce el însuși brigada, care trebuia să opereze arestarea.

Ziua de Joi 13 Nisan Isus o petrece cu apostolii cu școlarii, cu prietenii săi. Isus știa trădarea lui, simtea și soarta ce-l așteptă. Porunci apostolilor să pregătească cina, spunând, că azi voiește să cineze laolaltă. La această cină să petrecură scenele unei duioase pespărțiri. Isus avu un cuvânt pentru fiecare din prietenii săi. Dai dintre ei mai ales îi mângăiară mult sufletul prin delicatele semne de iubire, ce le esprima pentru învățătorul lor. Ioan stă culcat pe divan lângă Isus, cu capul răzimat pe peptul învățătorului . . . Învățătorului le frânsă pânea, le muiă pânea în vin și dete fiecăruia, făcu excesul dragostei spălându-le picioarele; lăsă tes-

tamentul și porunca cea mai mare: „Va dau poruncă nouă: să vă iubiți unul pe altul, precum v'am iubit eu pe voi"! Semnul după care ve-ți fi cunoscuți ca ucenicii mei va fi iubirea voastră unul pentru altul . . . Iar când a beut vinul și a închinat pentru toți a rostit cuvintele: „Nu voi mai gusta din acest rod al viei, până ce nu-l voi bea din nou cu voi în împărăția Tatălui meu"; tot aci destăinuț și taina grozavă ce-i apăsă sufletul zicând: „Adevăr adevăr vă zic vouă că unul dintre voi mă va vinde" . . . Aceste cuvinte produsează o zăpăceală, o clipă de groază între prieteni . . . se priviră fie care și se întrebă au fi voi cu oare Învățătorule? Ținuta dubie a lui Iuda îl făcu vădit îndată și ieși afară plin de mâhnire . . . Toți ceilalți învățăcei simțiră, ca o mare primejdie amenință pe învățătorul lor . . . Petru ca cel mai bătrân jură, că va merge cu el la închisoare și la moarte, asemenea jurară cu toți că nu-l vor părăsi.

Cina de Joi 13 Nisan, nu fu ospățul ritual evreesc al Paștelor — ci pentru biserica vouă fu baza cheia și punctul de mănecare.

Cina de Joi 13 Nisan schimbă și transformă trupul și sângele lui Isus. Dela aceasta cină încoace *Isus nu mai ieră Evreu el* deveni cheia bolții milei creștine și punctul de plecare a celor 'mai rodnice așezăminte a veacurilor ce aveau să vie.

Când ieșiră dela ospăț se înoptase de-a binele. Ca de obicei Isus trecu valea Chedronului și să dusă însoțit de câțiva învățăcei în grădina Getsimani. Aici își făcu cea din urmă rugăciune, mai rugă odată pe tatăl, că de este cu puțință să treacă paharul acesta dela iel . . . Deodată cu puterea divină cel-întărî, se iviră în noapte printre ramurile de chedri, razele felinarelor și luciul sulitelor, la care vedere Isus esclamă dureros: „Iată s'a apropiat cel ce m'a vândut" !

Isus suferi, cel mai scârbos moment din viața lui: „sărutarea cea fără de lege". Iuda adecă împinsă ticăloșia până acolo, depunând ca semn al trădării un sărut pe fața lui Isus-rostindu-i și batjocură: „Bucurate Învățătorule"! Din momentul acesta Isus ieră prins. La casa lui Ana — cea mai înaltă autoritate preoțească, eră constituit Sanhedrinul — divanul. Încă în aceea noapte fu dus la casa lui Ana. Ana îl întrebă despre doctrina lui și despre școlarii lui. Isus răspunse, că învățătura lui n'a fost tainică, ci totdeauna publică, și cu o dreaptă mândrie nu a mai voit a da lămuriri îndelungate . . .

Ieră ziua de Vineri 14 Nisan — când Isus — ajunsse legat la pretoriu — fostul palat a lui Irod — ucigașul pruncilor din Vifleem, ultimul rege național al Evreilor . . . După moartea lui Herodes cel Mare, țara Israiltenilor fu bucățită în mai multe părți și fu apoi stăpânită de guvernatori romani. Un astfel de guvernator a fost și Pontius Pilatus; noul stăpân al palatului unde se hotără și moartea ulti-

nului născut a pruncilor din Vifleem, azi numit Isus Nazarineanul: „regele Iudeilor".

În acest palat somptuos înainte de aceasta cu 32 de ani, vestea venirii unui Mesia neliniștia somnul Marelui Irod; iară azi sângele nobili a guvernatorului Pontius Pilatus să tulbură și visuri grele-i frământă conștiința neinpăcată cu nelegiuirea ce-o fac fii lui Izrail.

Relațiile dintre guvernator și poporul jidovesc nu erau de loc bune. Guvernatorii romani tractau aspru cu ei, iară ei erau încăpăținați, la ori-ce schimbări salutare și de ordin public, ei opuneau „Legea".

În astfel de condițiuni se constituī tribunalul de sub cerul liber, în locul ce se numea Gabbata s'au locul pardosit cu pietri.

Purtarea deamă și liniștită a lui Isus, l'au câștigat pe guvernator la prima vedere. Nepăsător fața de certurile dintre Evrei, el nu vedea în toate aceste decât mișcări religioase, mișcări de sectari.

Sanhedrinul ticluise bine acuza: numindu-se pe sine „regele Iudeilor", e vinovat de revoluționar și de crimă de stat. Nimic mai nedrept, căci Isus recunoscuse pururea imperiul roman ca putere stabilită; iară statul nici măcar odată nu a întrebuintat puterea sa la prohibirea doctrinei lui Isus.

Deci prima întrebare a lui Pilat a fost: „Ești tu regele Iudeilor"? — Idealist fără margini, adecă nedeosebind spiritul de materie Isus — ca întotdeauna cu gura înarmată cu două tăișuri răspunde: „Tu zici" lămurind felul împărăției lui prin cuvintele: „Însă împărăția mea nu e din lumea aceasta"! . . . Pilat n'a înțeles acest idealism superior, cu toate aceste asupra lui, Isus făcu impresia unui idealist, a unui visător neprimejdios . . . Atunci Pilat recurse la alt mijloc, prin care ar putea să împace cerințele poporului fanatic. La sărbătoarea Paștelor eră obiceiul să se ierte un arestat de hotărul norodului, încercă să se folosească de acest obicei . . . fariseii însă simțiră cursa, și pentru a Combate propunerea lui Pilat, însinuară poporului numele unui închis foarte popular în Ierusalim cu numele: Bar-Abbas s'au Varava . . . Fariseii înduplecară poporul să strige și să enunțe sentința obștească că pe Varava să-l elibereze iară pe Isus să-l răstignească; mai strigară, că: avem o lege și după legea noastre el trebuie să moară, căci s'a făcut pe sine „fiul lui Dumnezeu".

Temându-se Pilat, că prea multa blândețe față de un învinuit, căruia i-se da titlu de „rege al Iudeilor" îl va compromite la Cesarul, își schimbă forma de judecată — rămânându-i sufletul tot acela — porunci soldașilor să-l bată — socotind că patimile din sufletul Evreilor se vor potoli cu aceasta; planul lui însă a dat greș, căci patimile și dorul de răzbunare cresu; strigătele de: „să fie răstignit" se înmulțiră, ba deveniră amenințătoare. Pilat încercă totuși încă odată să mai câștige timp. Reîntră în

pretoriu, mai pusă câteva întrebări lui Isus, căutând preteet de eliberare. Isus nu prea luă în seamă aceste binevoitoare încercări a lui Pilat, ci se închise ca și înaintea lui Caiafa într-o tăcere deamnă și gravă, care miră pe Pilat. — Până când în pretoriu se luptau două lumi, să-și dea drept la viață, pe atunci afară poporul Evreu primi învățători, cari îi caracterizează până în ziua de azi —: Cei mai mari vrăjmași ai stăpânirii romane se schimbaseră în supuși credincioși a lui Tiberiu, numai spre ași putea potoli poftele săngeroase de răzbunare. „Aici nu-i alt rege decât împăratul — spuneau ei, cine se face pe sine rege, dușmanul împăratului este; dacă guvernatorul achită pe omul acesta, ne dovedește, că nu iubește pe împăratul!“ — Pilat nu mai putu rezista; el să temu să nu fie destituit și așa își dede pradă numele istoricilor iară sufletul și conștiința socoti, că e deajuns dacă o spală cu apă rece; rostii cuvintele: Eu nu aflu nici o vină în omul acesta; „Sângele lui, cadă asupra voastră și asupra fiilor vostrii!“ Evreii primiră mulțumiți această sentință, pe care o poartă cu mândrie și în zilele noastre . . .

După legea evreiască Isus trebuia ucis cu petrii, însă, minciuna, care-i caracteriză, se adeveri și aci, căci lăsară să î-se oplice cazna romană: crucea . . .

Soarele zilei de 14 Nisan trebui să se întunece în fața nelegiurii de pe Golgota. Când catapiteazma bisericii vechi să despică de sus până jos, atunci pe lemnul crucii, din picurii de sânge a lui Isus se iviră mugurii bisericii nouă. Când picioarele lui Isus, nu mai atingeau pământul, când suprema durere i'a stors oftatul: Săvârșitu-sa — atunci fiul Măriei, fiul omului devine *fiul lui Dumnezeu*.

A doratorii tăi de veacuri, și cei de azi îți cântă fie pentru totdeauna: „Mărire patimilor tale Hristoase, mărire îndelung răbdării ta Doamne!“

Odoș.

Ioan Evuștan,
preot.

INFORMAȚIUNI.

Consistor plenar. Vineri în 8/21 Aprilie Consistorul nostru a ținut ședință plenară sub prezidiul P. S. S. părintelui Episcop diecezan, la care au participat următorii asesori: M. Păcățian, Dr. G. Ciuhandu, D. Muscan, T. Vășan, M. Lucuța, F. Mănuilă, Dr. T. Botiș, Proc. Givulescu, N. Chicin și S. Stana din cler, iar mireni V. Goldiș, Dr. Robu, Dr. Iancu, P. Ionas, T. Mărgineanțu, A. Călnicean, Dr. S. Nichi și I. Moldovan. S'a citit și încuviințat rapoartele ce s'au naintat Sinodului eparhial,

și între altele s'a decis a să stărul la preoțimea noastră să lățească în popor foaia ce apare în Sibiu „Lumina Satelor“.

Adunarea generală a sf. preoțesc și-a ținut ședința anuală Sâmbăta în 9/22 Aprilie sub prezidiu P. S. S. Dlui Episcop diecezan care deschide ședința printr'o vorbire frumoasă în care arată că adunarea sf. preoțesc purces din dragostea Arhiereului față de preoții din provincie care sub supremația ungurească prin aceste adunări să putea mai bine întâlni și confera între olaltă. S'a decis urcarea ajutoarelor beneficianților acestui fond, pe 1922 cu un spor de scumpete de 50%.

D. ministru Vintilă Brătianu i-a declarat d. primar Dr. I. Robu al Aradului, că guvernul nu va da nici o subvenție orașelor, cari însă vor fi autorizate a-și acoperi din dări comunale nevoile budgetare. Astfel — d. e. Aradului va efecta o dare comunală de 420%.

România își lichidează flota dunăreană? „Gazeta Ardealului“ publică următoarea știre căruia guvernul s'ar cuveni să-i dea o completare ori o desmintire: „Correspondentul din Viena al unui ziar maghiar din Cluj anunță, că guvernul român din cauză că n'ar avea bani suficienți, pentru ca să răscumpere vasele ce revin României din flota austro-ungară împărțită între statele succesoare a vândut Cehoslovaciei aproape toate vapoarele acestea“.

Din Cluj se anunță că distinsul nostru maestru Georghe Dima, directorul conservatorului din Cluj împlinind 40 ani de activitate culturală și artistică, va fi serbătorit de ziua sf. Gheorghe de către prietini și admiratorii săi în cadrul unei frumoase serbări, care va avea loc la Cluj.

Serbătorirea d-lui Dima este un frumos act de recunoștință, la care se va asocia desigur întreg Ardealul, în care marele nostru dirigent și compozitor a desfășurat cea mai binecuvântată și rodnică activitate culturală-artistică.

Independența bisericii sârbești. Se anunță din Belgrad, că sinodul patriarhal a aprobat ca biserica ortodoxă sârbă să fie pe viitor independentă de patriarhia din Constantinopol. În consecință patriarhul sârb, Dimitrie, a foet recunoscut ca șef suprem al bisericii ortodoxe din regatul Jugoslav. având atribuțiuni și drepturi identice și egale cu patriarhul grec din Constantinopol. În urma acestei hotărâri eparhiale ortodoxe din Macedonia, Bosnia, care depindeau până în prezent de patriarhia din Constantinopol, trec sub autoritatea ecleziastică și administrativă a patriarhiei sârbe, cu reședința la Carlovăț. Hotărârea sinodului

patriarhal e rezultatul unor lungi tratative între patriarhie și guvernul jugoslav, care a consimțit să acorde o anume despăgubire în bani înaltei instituțiuni bisericești din Constantinopol. ca compensație pentru renunțarea la dreptul de administrare a eparhiilor ortodoxe din Macedonia, Bosnia etc. O delegațiune a patriarhului va sosi în curând la Belgrad, pentru a remite hotărârea sinodului, prin care se recunoaște independența absolută a bisericii ortodoxe sârbe.

Mulțumită publică. Subscrișii: Nicolae Văgălău secretar, Ioan Socoșan primar și Vasilie Crașovan, președintele comitetului parohial, ca reprezentanți ai comunei Odvoș, prin aceasta aducem mulțumită publică Onoratului nostru preot *Ioan Evuțian*, care în dragostea ce-o are față de comuna și păstoriții săi, nu s'a mulțumit numai cu activitatea, ce-o depune în biserică și în școala noastră, cu scopul de a împărști lumină între noi, ci pentru propagarea sentimentului religios și pentru preamărirea lui Dumnezeu, cu prețul a lor 2500 Lei, a ridicat pe spesele proprii a preafrumoasă rugă (cruce mare de peatră galbină). Aceasta rugă așezată la intrarea din spre gară în comună, face podoabă comunei noastre și devine pentru veacuri străjer neadormit; iar pentru drumarii, ce poartă în sinul lor inimă de creștin, va fi un semn de aducere aminte de Dumnezeu.

Mulțumim On. nostru preot Ioan Evuțian pentru darul ce l'a făcut comunei noastre și rugăm pe Dumnezeu, ca să-i răsplătească jertfa prin ani mulți cu sănătate deplină.

Vasilie Crașovan,
preș. com. par.

Ioan Socoșan,
primar.

Nicolae Văcălău,
secretar.

CONCURSE.

Pe baza rezoluțiunii Ven. Cons. diecezan din Arad de sub Nr. 662/1922. prin aceasta se escrie concurs din oficiu pentru îndeplinirea parohiei de clasa I. din **Ternova**. Protopresbiteratul Șiriei cu termen de alegere de **30 de zile** dela prima publicare în organul of. Biserica și Școala, care a devenit vacantă prin decedarea parohului I. Popa, pe lângă următoarele emoluminte:

1. Una sesiune de pământ în estenziunea ei de astăzi.
2. Birul și stolele legale.
3. Eventuala întregire dela Stat care comuna bisericească nu o garantează.

Alesul va suporta toată dările după venitul parohial, va îndeplini conștientios toate funcțiile în parohia sa și va catichiza la școlăle cari i-se vor designa acum și în viitor, va predica totdeauna la

rândul său. Parohia fiind de cl. I. dela reflectanți se pretinde cvalificațiunea prescrișă în concluzul Sin Nr. 84/1910. Reflectanții din alta dieceză au se producă act despre consensul P. S. Sale a D-lui Epp. diecezan. Recursele ajustate regulamentar, sunt a-se înainta în termenul concursual P. O. oficiu ppesc. ort. rom. al Șiriei, cu stricta observare a Ș-lui 33. din Reg., având a-se prezenta în cutare Duminecă ori sârbătoare în sfta. biserică din Ternova spre a se recomanda poporului.

Șiria la 30 Martie (12 Aprilie) 1922.

Mihail Lucuța, m. p.
Protopb. rom. ort. al Șiriei.

—□—

3—3

Conform ord. lui Ven. Cons. diecezan Nr. 655/922, pentru îndeplinirea parohiei **Sarafola**, prin aceasta și publică concurs cu termen de recurgere de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Una sesiune parohială, constătătoare din 29 jughere catastrale.
2. Stola prescrișă de lege, iar în birul preoțese 3 (trei) litre de grâu de fiecare jugher catastral.
3. Intregirea dotațiunei preoțești dela stat.
4. De cvartir se va îngriji alesul preot nefiind în comuna casa parohială.
5. Toate dările de stat și comunalele va solvi alesul preot.
6. Alesul preot va avea și catihizeze în școala de toate zilele și la cea de repetiție fără remunerație specială.

7. Reflectanții la acest post, din altă dieceză, trebuie să aibă prealabilă învoirea Preasfinției Sale Domnului Episcop diecezan.

8. Parohia e de clasa primă. Dela recurenți se cere cvalificația normată în concluzul Nr. 84 din 1910 al Sinodului Eparhial.

Rugările de concurs ajustate cu extras de boțez, atestat de cvalificație preoțească, atestat de apartinență și eventualele atestate de serviciu adreseate com. parohial ort. român din Sarafola se vor trimite of. protopopesc gr. or. rom. din B.-Comloș, jud. Timiș-Torontal.

Recurenții în termenul regulamentar se vor prezenta în cutare Duminecă, ori sârbătoare în sf. biserică din Sarafola pentru a-și arăta desteritatea în cant și oratorie.

Comitetul parohial ort. român din Sarafola.

Inconștelegere cu mine: *Dr. Ștefan Cioroianu,*
protopop.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei vacante (a doua) din **Macea** (jud. Arad), la ordinul Ven. Consistor de sub Nr. 378/1922 din oficiu se escrie concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala“.

Beneficiul constă din: 1. Una sesie parohială. 2. Dreptul de păsunat aparținător sesiei. 3. Birul legal. 4. Stolele legale, și 5. Intregirea dotației preoțești dela stat.

Alesul având a administra în lipsă de capelan și parohia primă a deficientului paroh L. Petrilă, va mai beneficia în mod provizor și dela aceasta parohie jumătate din sesiunea par. din bir și din stole.

Alesul preot este obligat: a-și plăti toate dările după beneficiul său, și a catehiza fără onorar spețial dela parohie, la școlăle din comună, unde va fi ordonat de superioritatea sa.

Parohia e de clasa primă. Dela recurenți se cere cvalificația normată în concluzul Nr. 84/1910 al Sinod, eparhial.

Reflectanții din alte dieceze, numai cu învoirea Ven. Consistor diecezan pot concura.

Concurenții după ce vor dovedi protopopului concernent îndreptățirea și cvalificația cerută pe lângă observarea strictă a dispozițiunilor din §. 33 din Regl. par. se pot înfățișa în sf. biserică din **Macea** spre a cântă oficia și a cuvânta precum și spre a face cunoștința alegătorilor.

Rugările de concurs ajustate cu documentele necesare și cu atestat de serviciu de până acum, se vor nainta în termenul concursual protopopului ort. rom. din Chișineu (jud. Arad).

Dr. Dimitrie Barbu, m. p. protopopul Chișineului.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea parohiei a doua din **Chesinț** devenită vacantă prin strămutarea preotului Ioan Călnicean la Belinț; în nex cu ordinul consistorial de sub Nr. 884/922 se publică concurs cu termen de **30 de zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele sunt:

1. Un intravilan parohial de un jugh, catastral.
2. Una sesiune parohială în estenziune de 30 jugh. cadastrale.

3. Birul legal.

4. Stolele legale.

5. Eventuala întregire dela stat.

Alesul are să supoarte toate dările publice și să catihizeze la școala confesională fără alta remunerațiune.

Parohia de clasa a II-a deci reflectanții au să dovedească că poșid asemenea cvalificațiune, iar recursele ajustate cu documentele recerute în original, precum și atestat despre serviciul prestat până aci și adresate Comitetului parohial gr. ort. rom. Che-

sinț să le subșternă P. On. oficiu protopopesc gr. ort. rom. din Lipova, indatorați fiind a se prezentă în sf. biserică din loc în cutare Duminecă ori sârbătoare, pe lângă observarea strictă acelor dispuse din §. 33 din Regulamentul pentru parohii, spre a-și arată desteritatea în cele rituale și oratorie, dar numai după ce vor dovedi protopresbiterului tractual că poșed cvalificațiunea prescrisă, iar cei din alta dieceza, că au înalta încuviințare a P. S. Sale Domnului Episcop diecezan de a putea reflecta la aceea parohie.

Chesinț, din ședința Comitetului parohial gr. ort. român ținută la 6/19 Martie 1922.

Comitetul parohial.

In conțelegere cu: *Fabriciu Mănuilă* protopresbiter tractual.

—□—

1—3

Duplicat.

Iosiv Mihulin, născ. la 8 Ian. 1868 în comuna Gavoșdia, județul Arad, pierzându-și absolutorul pre-parandial eliberat sub Nr. 26—1895—6 P. M., i-s'a extradat cu data de 6 Aprilie 1922, Nr. 230 P. — 1921/2 duplicat prin ce originalul se declară de anulat.

*Direcțiunea școalei normale
ort. rom. din Arad.*

Aviz.

Prin aceasta aducem la cunoștința on. public, că

Croitoria Diecezană

(Strada Eminescu Nr. 35) și-a reînceput activitatea.

Primește

pentru renovare, transformare, întoarcere: haine civile și îmbrăcăminte preoțești. Confeționează: haine civile, ornate bisericeste, prapori, steaguri, epitafe, perdele, măsaie etc. etc. :: :: prompt și pe lângă prețuri convenabile.

Cu stimă:

Librăria Diecezană, Arad.

Redactor responsabil: **SIMION STANA** asesor consistorial
Cenzurat: **V. DĂRLEA.**